

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşleri: SWOT Analizi Tekniği

Alper ŞAHİN
Necmettin Erbakan Üniversitesi
alprshin@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-8855-8732

Hakan SARI
Necmettin Erbakan Üniversitesi
hakansari@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-4258-8936

Tarık KORKMAZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
tarikkorkmaz@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5311-6799

Burhanettin KARAKOÇ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
burhankarakoc2958@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-8213-7809

Araştırma Makalesi	DOI: 10.31592/aeusbed.1216556
Geliş Tarihi: 14.12.2022	Revize Tarihi: 23.07.2023
	Kabul Tarihi: 21.11.2023

Atıf Bilgisi

Şahin, A., Sarı, H., Korkmaz, T. ve Karakoç, B. (2023). Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri: SWOT analizi tekniği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(3), 683-695.

ÖZ

Bu araştırma, uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin karşılaştığı durum hakkındaki görüşlerinin SWOT güçlü (Strengths) ve zayıf (Weaknesses) yönler, fırsatlar (Opportunities), tehditler (Threats) analizi açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler Türkiye'deki 3 devlet okulundaki 46 özel eğitim öğretmeninden toplanmıştır. Veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin toplanmasının ardından, SWOT analizi kullanılarak güçlü ve zayıf yönler, tehditler ve fırsatlar belirlenmiştir. Araştırmanın bulgularında, özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları "güçlü yönler (olumlu yaşadığı durumlar)" temasında en fazla tekrarladıkları durum, ailenin eğitim sürecine dahil olması, "zayıf yönler (olumsuz yaşadığı durumlar)" temasında en fazla tekrarladıkları unsur, otizmi ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin ekran başında kalmaması, fırsatlar (öğretmene kazandırdıkları)" temasında, özel eğitim öğretmenlerinin önemli bir bölümü, öğretmenlerin teknolojik ders yapma alternatiflerini zenginleştirme, "tehditler (problemler, sorunlar)" temasında, teknolojik sıkıntıların olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmanın sonuçlarında, güçlü yönlerde, aile ile iletişimin artması, aile çocuk etkileşiminin artması, zengin içerik hazırlanması; zayıf yönlerde, öğrencilerin katılımının az olması, fiziksel yardımın olmaması; fırsatlarda, öğretmenlerin yeni yöntem ve materyal geliştirmesi, veli ve çocukların yaşadığı ortamı görmeyi; tehditlerde ise yapılamayan çevrimiçi derslerden sorumlu tutma, öğrencinin yerine ailenin beceriyi yapması, aile desteğinin eksikliği teknolojik sıkıntıların önemli olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, özel eğitim öğretmeni, uzaktan eğitim, SWOT analizi, durum çalışması.

Special Education Teachers' Views on the Distance Education Process: SWOT Analysis Technique

ABSTRACT

This research has been conducted in order to examine in terms of SWOT analysis about their own views about the process faced by special education teachers in the distance education process. Case study design was used in the research. Data were collected from 46 special education teachers in 3 public schools in Turkey. At the same time, data were collected with a semi-structured interview form applied to special education teachers. Afterwards, strengths and weaknesses, threats and opportunities were determined using SWOT analysis. In the findings of the study, results have been achieved the most repeated situation in the theme of "strength aspects (positive situations)" experienced by special education teachers in the distance education process is the involvement of the family in the education process, the most repeated element in the theme of "weak aspects (negative situations)" is that students with autism and severe mental illness do not stay in front of the screen, in the theme of "opportunities (they bring to the teacher)", an important part of special education teachers stated that teachers should enrich their alternatives to offer technological lessons, in the theme of "threats (problems,

problems)" that there are technological problems. In addition, the results of the research has been found to be important in strengths, increasing communication with family, increasing family-child interaction, preparing rich content; weaknesses, low student involvement, lack of physical assistance; in opportunities, teachers develop new methods and materials, see the environment in which parents and children live; In the case of threats, holding responsible for online lessons that cannot be done, family doing the skill instead of the student, lack of family support are the reasons for technological problems.

Keywords: Special education, special education teacher, distance education, SWOT analysis, case study.

Giriş

1980'li yıllardan bu yana bilgisayar ve internetin hızla gelişmesi, telekomünikasyon hizmetlerinin ilerlemesi ile günümüzde kullanılan iletişim araçlarının gelişimi de hızlanmıştır. Bu bağlamda internetin gelişmesi ve ilerlemesi ile kıtalar, ülkeler arasında hızlı bir iletişim ve haberleşme ağı oluşmuştur (Kaya, Erden, Çakır ve Bağırsakçı, 2004, s.162). Gelişen haberleşme ve iletişim ağı ile birlikte eğitim öğretim ortamları sürekli gelişim ve değişim göstererek internet ortamında derslerin yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Ders içerikleri ve uygulama süreçlerinin öğretiminde farklı nedenlerden dolayı uzaktan eğitim yoluyla öğretim ortaya çıkmıştır.

1700'lü yıllarda posta telgraf yoluyla yapılmaya çalışılan uzaktan eğitim, günümüzde gelişmiş ve ilerleyen teknolojilerle birlikte daha sistematik, telekonferans ve internet teknolojisi ile birlikte uygulanır hale gelmiş şekliyle insanlara hizmet sunmaktadır. Böylece eğitim öğretim hizmetleri fiziki sınıf içerisinde çıkmış bilgisayar ve internetin olduğu her yerde öğretim olanağı sunan 'Uzaktan Eğitim' kavramı olarak insanlığın hizmetine girmiştir (Ak, Oral ve Topuz, 2018, s.72).

Literatürde uzaktan eğitimle ilgili birçok tanımlara rastlanılmıştır. Moore ve Anderson'a (2003) göre uzaktan eğitim, öğrenciye kazandırılması amaçlanan süreklilik arz eden öğrenme davranışlarında içerisinde barındıran, öğrenme öğretme davranışları içerisindeki öğretim yöntemleri olarak tanımlanmaktadır. Bir diğer ifade ile öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimin basılı yayınlar, internet, mekanik veya başka iletişim araçlarıyla sağlanmasıdır (Moore ve Anderson, 2003, s.5). Kaya, Erden, Çakır ve Bağırsakçı'ya (2004) göre uzaktan eğitim şu şekilde tanımlanmıştır: Öğrenci danışmanlığı, öğrencinin sistemi öğretmen rehberliğinde takip etmesi, öğretmen ve öğrencinin sorumluluk alması, öğretmen ve öğrencinin kurmuş olduğu ekip tarafından organize edilen kendi kendine çalışma ortamının sağlandığı sistematik bir düzendir. Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) (2013) yaptığı diğer bir tanımda ise, uzaktan eğitim; mevcut öğrenme-öğretme yöntemlerinden kaynaklı sınırlılıklar sebebiyle yüz yüze eğitim öğretimin verilemediği durumlarda eğitimci ve öğrenen arasında iletişim ve etkileşimin belli bir planlamaya göre oluşturulmuş öğretim üniteleri ve farklı ortamlar kanalıyla belirlenen bir merkezden öğrencilere eğitim sağlanılmıştır. Uzaktan eğitimle ilgili farklı tanımlar incelendiğinde ise internet veya internete dayalı teknolojilerle yürütülen WEB yoluyla görüntü ve ses olanağı sağlayan sistem bünyesindeki katılımcıların belirlenmesi ve yönetilmesi, ders içeriklerinin oluşturulması, öğrenciye ödev verme, öğrenciyi sınavlarla ölçme gibi çeşitli süreçleri barındıran yazılımsal bir sistemdir (Düzakin ve Yalçinkaya, 2008).

Uzaktan eğitim tanımlarında dört temel unsurun öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan ilki uzaktan eğitim bir kurum tarafından verildiği için formal bir eğitim olması, ikincisi öğretmenler ve öğrenenlerin mekân olarak aynı ortamda olmamalarıdır. Üçüncü unsur ise iletişim teknolojileri ile sağlanan etkileşimin olmasıdır, buna karşın etkileşim kritik öneme sahip olmakla birlikte olmazsa olmaz bir durum değildir. Dördüncüsü ise, eğitim öğretim ortamının planlandığı bir bağlantının oluşturulmasıdır (Ozan, 2013). Elkatmış ve Tanık'ın (2022) yaptığı çalışmada, öğrencilerin büyük çoğunluğunun uzaktan eğitim kavramına ilişkin olumsuz bir algıya sahip olduklarını, bunun yanında eğitim uygulamaları da dâhil olmak üzere bu konuda da olumsuz görüşlere sahip olduklarını belirtmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimde ile ilgili öğrencilerin görüşleri arasında ise; öğrenci merkezli olması, bireysel öğrenmeyi teşvik etmesi, eğitimde zaman ve mekân sınırının olmaması olumlu özellikleridir. Bununla birlikte uzaktan eğitimin birtakım sınırlılıklara da sahip olduğunu da ifade etmiştir. Bunlar kısaca öğrencilerin derse isteksiz katılması, derste kontrolün sağlanamaması, her öğrencinin internete ulaşamaması, yaparak yaşayarak öğrenmenin sağlanamaması gibi nedenler sıralanabilmektedir

(Karadağ-Yılmaz, Savaş ve Kalkan, 2022). Bunun yanında genel eğitimde ve özel eğitimde öğretmenlere uzaktan eğitim konusunda oldukça önemli sorumluluklar düşmektedir.

Uzaktan eğitim süreci genel eğitim ve özel eğitim öğretmenlerince kullanılan bir süreçtir. Bu süreçte özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde genel eğitim öğretmenlerine kıyasla birtakım zorluklar yaşadıkları ve bu zorlukların üstesinden gelmeye çalıştıkları bilinmektedir. Ayrıca özel eğitimde uzaktan eğitim konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecini tercih etmedikleri ortaya çıkmıştır (Ünay ve Diğ. 2021). Demirdöğen (1997) SWOT analizinde bir kurumun güçlü (Strength) ve zayıf (Weakness) yönlerini, kendi yapısıyla ilgili fırsatları (Opportunity) ve tehditleri (Threats) belirleyerek önemli noktalarının değerlendirilmesine imkân tanıyan bir teknik olarak ifade edilmektedir. SWOT analizi ile amaçlanan bir kurumun bünyesinde yer alan çevreyi tanımak, anlamak, yönetmek amacıyla (güçlü, zayıf, fırsatlar ve tehditler açısından) sistemli olarak kendini değerlendirmesidir. Başka bir ifadeyle, kurumun mevcut güçlü yönlerinden yardım alarak dış çevredeki imkânlardan yararlanması, varsa zayıf yönlerini giderebilmesi ve bu sayede ortaya çıkabilecek olumsuz durumlardan kaçınmayı sağlayan stratejik yönetim aracıdır (Demirbağ ve Ünlü, 2019, s.193).

Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim ders süreçlerinin SWOT analizi tekniği ile incelenmesinde ilk aşama verilerin incelenmesi ve değerlendirmeye tabi tutulmasıdır. İkinci aşama da ise, toplanan ve değerlendirilen verilerin dört kategoride incelenmesidir, bunlar dersin içerisindeki güçlü ve zayıf yönler, dersin dışındaki fırsatlar ve tehditlerdir. Üçüncü aşama da ise, bir SWOT matrisinin oluşturulmasıdır. Son aşama ise, SWOT analizi tekniği ile, uzaktan eğitim yoluyla yapılan özel eğitim ders planıyla örtüşen alternatiflerin tespit edilmesi için karar alınması ve uygulama sürecine dâhil edilerek analizin gerçekleştirilmesidir (Gretzky, 2010, s.92).

Bu çalışma ile özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde SWOT analizi yöntemi ile öğrencilerin yaşadığı çevresel, sosyo ekonomik sıkıntılar, donatımsal, materyal eksikliği, internete erişim sorunları, öğrencinin dikkatini toplayamaması gibi sorunların ortadan kaldırılması amacıyla kurumun mevcut imkânlarından yararlanarak özel eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunların ortadan kaldırılmasına katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Hazırlanan bu çalışma ile SWOT analizi ve özel eğitimde uzaktan eğitimde yaşanan sorunların çözümüne yönelik katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma ile amaçlanan, özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki görüşlerinin SWOT analizi tekniğiyle incelenmesidir. Bu nedenle, bu çalışmada aşağıdaki (güçlü, zayıf, fırsatlar ve riskler) araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili güçlü yönler (olumlu yaşadığı durumlar) nelerdir?
2. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili zayıf yönler (olumsuz yaşadığı durumlar) nelerdir?
3. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili (öğretmene kazandırdıkları) nelerdir?
4. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili tehditler (problemler) nelerdir?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları, veri analizi ve veri toplama süreci hakkında bilgiler aktarılmıştır. Ayrıca araştırma etiği ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Yöntem kısmı açıklayıcı bir şekilde ele alınmıştır.

Araştırma Deseni

Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştığı durumlara ilişkin görüşlerini SWOT analizi doğrultusunda belirleyen bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması kullanılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışmalarında bir veya birden çok olay, durum veya birey ile bu durumu etkilenmiş olan ya da bu gibi olaylardan etkilenen değişkenler üzerine odaklanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Aynı şekilde durum çalışmalarında, bir veya birkaç durum, grup ya da olayın, gerçek yaşam çerçevesi içinde, belirli bir süre boyunca sistemli bir şekilde, sınırların mutlak hatlarıyla belirli olmadığı, incelenen olayı açıklayan birden fazla veri durumunun bulunduğu durumlarda derinlemesine incelenmesidir (Karagöz, 2019). Merriam (2013) ise, belirli bir durumun derinlemesine incelenmesi ve betimlenmesi olarak durum çalışmasını tanımlamıştır.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada rastgele olmayan örnekleme yöntemlerinden, amaçsal örnekleme göre belirlenmiştir. Amaçsal örneklemede, çalışmayı yapan kişi tarafından kimlerin seçileceği konusunda kendi yargılarını ya da ifadelerini kullanır ve bununla birlikte çalışmanın amacına en uygun olanları örnekleme yöntemlerini alır (Balcı, 2005). Bu yöntemde bilgi açısından zengin olan durumların çalışmacı tarafından seçilerek derinlemesine çalışma yapılmasına imkân tanır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Çalışmanın çalışma grubunu Konya ili merkezindeki Selçuklu Özel Eğitim Uygulama Okulu I. ve II. Kademe, Karatay Özel Eğitim Uygulama Okulu III. Kademe ve İzzet Bezirci İlkokulu'nda çalışan 46 özel eğitim öğretmeninden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, Bogdan ve Biklen (2003) tarafından tavsiye edilen ve katılımcıların özgür bir şekilde bir konu üzerinde düşüncelerini ifade etmelerini sağlayan “yarı yapılandırılmış görüşme” formu ile veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda çalışmanın amacına bağlı olarak SWOT analizine yönelik sorular sorulmuştur. Bunun yanında sorular alanında uzman üç kişinin görüşleri doğrultusunda kullanılması uygun görülmüştür. Bu sorular aşağıdaki gibidir:

1. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili güçlü yönler (olumlu yaşadığı durumlar) nelerdir?
2. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili zayıf yönler (olumsuz yaşadığı durumlar) nelerdir?
3. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki yaşadıkları durumlarla ilgili (öğretmene kazandırdıkları) fırsatlar nelerdir?
4. Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili tehditler (problemler) nelerdir?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, çalışmacılar tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formlarının çalışmaya katılan özel eğitim öğretmenlerine uygulanmasıyla elde edilmiştir. Bu formlar öncelikle okul müdürlerinden izin alınarak çalışma grubuna doğrudan uygulanmıştır. Ayrıca her bir katılımcıdan çalışmaya gönüllü katıldıklarına dair onay alınarak çalışmaya dahil edilmiştir. Her bir katılımcıya çalışmanın amacı ve nasıl yapılacağına dair ayrıntılı bilgi verilmiştir. Çalışmacılara okulda ders aralarında yazılı doküman verilerek görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda sorular katılımcılara 40 dk boyunca sorulmuştur. Özel eğitim öğretmenlerinin görüşme formlarına verdikleri cevaplar incelenmiş ve elde edilen verilerden 46 tanesi geçerli olarak kabul edilmiştir. Bu görüşme formlarının elde edilen verilerin her birine numara verilerek Excel belgesine aktarılmıştır. Toplanan veriler Excel belgesinde 4 tema altında belirlenmiştir. Bunlar; güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler olarak belirlenmiştir.

Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde yapılması gereken işlem, birbirine benzeyen verileri mutlak temalar ve kavramlar arasında kalan düşünceleri bir araya getirerek, okuyucunun bu gibi durumları anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Böylece araştırma kapsamındaki fırsatlar, tehditler ile birlikte güçlü ve zayıf yanlara ilişkin katılımcılar görüşlerini belirtmiştir.

Araştırma Etiği

“Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinin durumlarıyla ilgili görüşlerinin SWOT analizi tekniğiyle incelenmesi” isimli araştırma için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu’ndan etik kurul izni alınmıştır (10181 sayılı karar ile Tarih:10.06.2022, Toplantı Sayısı:07, Karar No:2022/243).

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde çalışmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Güçlü Yönlerle İlişkin Bulgular

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili güçlü yönler ve frekansları aşağıdaki Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili güçlü yönler ve dağılımları

Uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkında güçlü yönler (olumlu yaşadığı durumlar)	Frekans	Yüzde
Ailenin eğitim sürecine dahil olması	10	%21,3
Aile ile iletişimin artması	8	%17
Aile çocuk etkileşiminin artması	6	%12,8
Zengin içerik hazırlama	6	%12,8
Öğretimi kolaylaştırması	5	%10,6
Teknoloji ile ilgili bilgi sahibi olma	5	%10,6
Öğretmen sürekliliğinin sağlanması	3	%6,4
Uzaktan eğitim ile ilgili bilgi sahibi olma	2	%4,3
Aile eğitimi çalışmalarının artması	1	%2,1
Okul desteğinin artması	1	%2,1
Toplam	47	%100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, bu çalışmada, özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları “güçlü yönler (olumlu yaşadığı durumlar)” temasında en fazla tekrarladıkları durum, ailenin eğitim sürecine dahil olmasını 10 kişi ifade etmiştir. Bunun yanında, aile ile iletişimin artmasını 8 kişi ifade ederken, aile çocuk etkileşiminin artması ve zengin içerik hazırlamayı araştırmaya katılan bireylerin 6’sı ifade ederken, öğretimi kolaylaştırması ve teknoloji ile ilgili bilgi sahibi olmayı ise araştırmaya katılan 5’er kişi ifade etmiştir. Öğretmen sürekliliğinin sağlanmasını ise katılımcıların 3’ü, uzaktan eğitim ile bilgi sahibi olmayı katılımcıların 2’si ifade etmiştir. En az tekrarladıkları durumlar ise, aile eğitimi çalışmalarının artması ve okul desteğinin artmasıdır.

Zayıf Yönlerle İlişkin Bulgular

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili zayıf yönler ve frekansları aşağıdaki Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili zayıf yönler ve dağılımları

Uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkında zayıf yönler (olumsuz yaşadığı durumlar)	Frekans	Yüzde
Otizmlili ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin ekran başında kalmaması	10	%26,3
Derse katılımın az olması	8	%21,1
Teknolojik altyapı sınırlılıkları	5	%13,6
Fiziksel yardımın olmaması	3	%7,9
Pekiştireç ve cezaların sınırlı olması	3	%7,9
Kazanımlarda azalma	2	%5,3
Motivasyon düşüklüğü	2	%5,3
Sınıf otoritesinin kaybolması	2	%5,3
İşitme engellilerde ders işleme zorluğu	2	%5,3
Otizmlili ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin ekran başında kalmaması	1	%2,6
Toplam	38	%100

Tablo 2’deki verilere göre, yapılan araştırmada uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları “zayıf yönler (olumsuz yaşadığı durumlar)” temasında en fazla tekrarladıkları unsur, otizmlili ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin ekran başında kalmamasını katılımcıların 10’u ifade etmiştir. Bu temada tekrarlanan durumlardan bazıları, derse katılımın az olmasını ise katılımcıların 8’i ifade ederken teknolojik altyapı sınırlılıklarını ise katılımcıların 5’i ifade etmiştir. Fiziksel yardımın olmaması ve pekiştireç ve cezaların sınırlı olmasını katılımcılardan 3’er kişi ifade etmiştir. Bu temada en az tekrarlanan unsurlardan bazıları ise, işitme engellilerde ders işleme zorluğunu, kazanımlarda azalma, motivasyon düşüklüğü ve sınıf otoritesinin kaybolmasını ise 2’şer katılımcı tarafından söylenmiştir. Zayıf yönlerde en az tekrarlanan durum ise “Otizmlili ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin ekran başında kalmaması”dır.

Fırsatlara İlişkin Bulgular

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki yaşadıkları durumlarla ilgili (öğretmene kazandırdıkları) fırsatlar ve frekansları aşağıdaki Tablo 3’te belirtilmiştir.

Tablo 3

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki yaşadıkları durumlarla ilgili (öğretmene kazandırdıkları) fırsatlar ve dağılımları

Uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkındaki fırsatlar (öğretmene kazandırdıkları)	Frekans	Yüzde
Öğretmenlerin teknolojik ders yapma alternatiflerini zenginleştirme	22	%62,3
Öğretmenlerin yeni yöntem ve materyal geliştirme fırsatı	8	%22,9
Aile iletişim fırsatı	2	%5,7
Veli ve çocukların yaşadığı ortamı görme fırsatı	1	%2,9
Alıcı dil becerilerini geliştirme açısından gelişmesi	1	%2,9
Sağlığın korunması için faydalı olması	1	%2,9
Toplam	35	%100

Tablo 3’te belirtildiği gibi, bu araştırmada, Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki yaşadıkları durumlarla ilgili (öğretmene kazandırdıkları) fırsatlar temasında, özel eğitim öğretmenlerinin yarısından çoğu, öğretmenlerin teknolojik ders yapma alternatiflerini zenginleştirmeyi katılımcılardan 22 kişi ifade etmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin yeni yöntem ve materyal geliştirme fırsatını ise katılımcılardan 8 kişi ifade etmiştir. Bu tema altında en az tekrarlanan durumlar ise, sağlığın korunması için faydalı olması, alıcı dil becerilerini geliştirme açısından gelişmesi ve veli ve çocukların yaşadığı ortamı görme fırsatını ise katılımcılardan 1’er kişi ve aile iletişim fırsatını ise katılımcılardan 2 kişi ifade etmiştir.

Tehditlere İlişkin Bulgular

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili tehditler ve frekansları aşağıdaki Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili tehditler ve dağılımları

Uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkındaki tehditler (problemler, sorunlar)	Frekans	Yüzde
Teknolojik sıkıntılar	8	%24,2
Fiziksel temas gerektiren çalışmaları etkilemesi	5	%15,2
Gelişim gösterenlerde gerileme	4	%12,1
Velilerle olan sıkıntılar	4	%12,1
Öğretmenlerin ve çocukların göz, fiziksel ve psikolojik rahatsızlıkları	2	%6,1
Devamsızlık	2	%6,1
Verilen link bilgilerin başkaları ile paylaşıp derse başkasının girmesi	1	%3
Yapılamayan çevrimiçi derslerden sorumlu tutma	1	%3
Öğrencinin yerine ailenin beceriyi yapması	1	%3
Aile desteğinin eksikliği	1	%3
Materyal kullanım zorluğu	1	%3
Düzyer farklılıklarının olması	1	%3
Motivasyon düşüklüğü	1	%3
Derse katılımın olmamasında ücret kesilmesi	1	%3
Toplam	33	%100

Tablo 4 incelendiğinde, bu araştırmada, Özel Eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki karşılaştıkları durumlarla ilgili tehditler (problemler, sorunlar) temasında, teknolojik sıkıntılarının neden olduğu durumu katılımcılardan 8 kişi ifade etmiştir. Bunun yanında, fiziksel temas gerektiren çalışmaları etkilemesini ise katılımcıların 5’i ifade ederken, gelişim gösterenlerde gerileme ve velilerle olan sıkıntıları ise katılımcıların 4’ü ifade etmiştir. Ayrıca öğretmenlerin ve çocukların göz, fiziksel ve psikolojik rahatsızlıkları ve devamsızlıklarını ise katılımcıların 2’si ifade etmiştir. Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki yaşadıkları süreç hakkındaki tehditler temasında en az göze çarpan durumlar ise, verilen link bilgilerin başkaları ile paylaşıp derse başkasının girmesi, yapılamayan çevrimiçi derslerden sorumlu tutma, öğrencinin yerine ailenin beceriyi yapması, aile desteğinin eksikliği, materyal kullanım zorluğu, düzey farklılıklarının olması, motivasyon düşüklüğü ve derse katılımın olmamasında ücret kesilmesidir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmanın sonuç, tartışma ve öneriler bölümünde ise aşağıdakiler belirtilmiştir:

1. Araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitimde yaşadıkları durum hakkındaki güçlü yönlerine ilişkin görüşleri incelenmiş, ailenin eğitim sürecine dâhil olmasının önemli olduğu görülmüştür. Ayrıca, aile ile iletişimin artması, aile çocuk etkileşiminin artması, zengin içerik hazırlanması, öğretimi kolaylaştırması, teknoloji ile ilgili bilgilere sahip olma, öğretmen sürekliliğinin sağlanması gibi görüşler de elde edilmiştir. Bunun yanında, uzaktan eğitim sürecinde özel gereksinimli çocukların ailelerinin sürece dâhil olmasının çok önemli olduğu söylenebilir.
2. Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkındaki zayıf yönlerle ilişkin görüşleri incelendiğinde, otizmlili ve ağır zihinsel öğrencilerin ekran başında kalmaması önemli bir olumsuz durum olarak görülmüştür. Ayrıca zayıf yönler (olumsuz durumlar) arasında öğrencilerin derse katılımının az olması, teknolojik altyapı sınırlılıkları, fiziksel yardımın olmaması, pekiştirme ve cezaların sınırlı olması gibi olumsuz durumlar da belirtilmiştir.

3. Araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitimde yaşadıkları süreç hakkındaki fırsatlara ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin teknolojik ders yapma alternatiflerini zenginleştirme özel eğitim öğretmenleri tarafından önemli bir fırsat olarak değerlendirildiği görülmüştür. Ayrıca, öğretmenlerin yeni yöntem ve materyal geliştirmesi, aile iletişim fırsatı, veli ve çocukların yaşadığı ortamı görme fırsatı yarattığı, alıcı dil becerilerini geliştirme açısından gelişmesi, sağlığın korunması için faydalı olması fırsatlar arasında belirtilmiştir.
4. Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadıkları durum hakkındaki tehditler (problemler, sorunlar) ilişkin görüşleri incelendiğinde, teknolojik sıkıntıların önemli bir tehdit olduğu görülmüştür. Ayrıca, fiziksel temas gerektiren çalışmaları etkilemesi, gelişim gösterenlerde gerileme ve velilerle olan sıkıntılar, öğretmenlerin ve çocukların göz, fiziksel ve psikolojik rahatsızlıkları, devamsızlık, verilen link bilgilerin başkaları ile paylaşıp derse başkasının girmesi, yapılamayan çevrimiçi derslerden sorumlu tutma, öğrencinin yerine ailenin beceriyi yapması, aile desteğinin eksikliği, materyal kullanım zorluğu, düzey farklılıklarının olması, motivasyon düşüklüğü ve derse katılımının olmamasından dolayı ücret kesilmesi gibi tehditlerin de olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin karşılaştığı durum hakkında kendi görüşlerinin SWOT analizi ile incelenmesi amaçlanmış, güçlü yönler ve zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler yapılırken, özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları durum hakkındaki görüşleri dikkate alınmıştır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmadaki özel eğitim öğretmenlerinden elde edilen bulgular, bu bölümde tartışılmaya, yorumlanmaya ve literatürdeki mevcut araştırma bulguları ile desteklenmeye çalışılmaktadır.

Bu çalışmada, alanyazındaki mevcut araştırmalar incelenmiş ve aşağıdaki gibi tartışılmıştır. Özköse, Arı ve Çakır'ın (2013) yaptığı çalışmada, uzaktan eğitimin güçlü yönlerinde teknoloji ve etkileşimi artırdığı belirtilmiştir. Kırmızıgül (2020) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin öğrencilerle işbirliği ve iletişim içinde olduklarını rapor etmişlerdir. Özdoğan ve Berkant (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, teknolojinin eğitim içerisindeki önemi üzerindeki farkındalığın artması, teknolojik beceri geliştirme ve ortamsal olarak öğrenme kolaylığı sağlamanın avantaj olarak görüldüğünü ifade etmişlerdir. Uysal-Bayrak ve Tanık-Önal (2021) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı uzaktan eğitimin SWOT analizi incelenmiş, güçlü yönler arasında yardımlaşma, topluma aidiyet gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Alan yazındaki bu çalışmalar, araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Telli-Yamamoto ve Altun (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, yüz yüze öğrenmeye alışkın öğrenciler ve eğitimciler uzaktan eğitime bakış açıları açısından eğer teknoloji kullanımı bakımından yetersizlerse zorlanabilmekte, bir de uzaktan eğitim sunan kanallarda altyapı vb. eksiklikler nedeniyle hedeflenen programlar yürütülemediğinde de verimsizlik gibi konular sorun oluşturabildiği ifade edilmiştir. Uysal-Bayrak ve Tanık-Önal (2021) tarafından yapılan çalışmada, zayıf yönler arasında sosyal etkileşim kurulamaması, uygulama yapılmaması gibi bulgulara ulaşılmıştır. Vasiliki, Charissi ve Tympa (2021) tarafından yapılan bir çalışmada, Yunanistan'da uzaktan eğitim sırasında erken çocukluk eğitimi ve bakımı bölümü öğrencilerinin algılarını ve tutumlarını etkileyen faktörleri araştırılmış, araştırmanın sonuç bölümünde katılımcıların internet bağlantısında ve teknolojik araçlara erişimde sorun yaşadıkları belirtilmiştir. Alan yazındaki bu çalışma, araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir. Normal eğitimde hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin zorluk yaşayabildiği bu salgın sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin de olumsuz durumlar yaşadığı söylenebilir. Mengi ve Alpdoğan (2020) tarafından yapılan çalışmada da dünya çapında devletler ilk kez böyle bir sorunla karşılaştıkları için ve uzaktan eğitim sürecinin ilk kez yaygınlaştırılması zorunluluğu doğduğu için uygulamada bazı sorunlarla karşılaşıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca bu süreçte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de uzaktan eğitimle ilgili bazı sorunlar yaşandığını belirtmişlerdir. Bu sorunlardan birinin de eğitim sistemi içerisinde ayrı bir yeri ve önemi olan özel eğitim alanıyla ilgili olduğunu belirtmişlerdir.

Özdoğan ve Berkant (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, hastalığın bulaşmasına yönelik koruma sağlamanın uzaktan eğitimin önemli bir fırsatı olduğunu belirtmişlerdir. Demir ve Özdaş

(2020) tarafından yapılan başka bir çalışmada, öğretmenlerin COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitim faaliyetlerini nasıl gerçekleştirdikleri tespit edilmeye çalışılmış, araştırmanın sonuçlar kısmında ise, yüz yüze eğitimde kullanılmayan birçok yöntem ve araç gerecin uzaktan eğitim sürecinde kullanılmasının söylenebileceği belirtilmiştir. Alan yazındaki bu çalışmalar ile çalışmanın bulguları örtüşmektedir.

Sari ve Nayır (2020) tarafından yapılan çalışmada ise, pandemiye eğitim açısından uluslararası raporlarda inceleyerek, var olan problemleri ve bu süreçte yaşanan fırsatları saptamak amacıyla yapılmış ve araştırmanın sonucunda uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar arasında teknolojik sorunların da var olduğu değerlendirilmiştir. Avcı ve Akdeniz'in (2021) yaptığı bir çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin çeşitli sebeplerden kaynaklı bağlantı problemleri yaşamalarının ve canlı derslere katılmamasının eğitimde fırsat eşitsizliğine neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki bu çalışmalar çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Son olarak da bu araştırmadan ulaşılan sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler ortaya konulmuştur:

1. Özel eğitim öğretmenlerine alan uzmanları tarafından dijital yeterliliklerini geliştirmek için mesleki gelişim ve uygulama stratejileri ile ilgili kurslar düzenlenebilir.
2. Özel eğitim öğretmenlerine ve özel gereksinimli öğrencilere ve hatta özel gereksinimli öğrencilerin velilerine gerekli araçlar sunularak fırsat eşitliği sağlanabilir.
3. Ailelere yönelik kılavuzlar hazırlanabilir. Ayrıca bu kılavuzun sayfalarca hazırlamak yerine küçük boyutlu fakat daha erişilebilir ve daha basit bir yapıda olması, engel gruplarına göre sınıflandırılarak sunulması sağlanabilir.
4. Özel gereksinimli öğrencilerin ailelerine hem okuldaki rehber öğretmen hem de bir psikolojik danışman atayarak süreci daha iyi geçirmeleri sağlanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Bu makaleye birinci yazarın ve dördüncü yazarın %25, ikinci yazarın %40 ve üçüncü yazarın %10 oranında katkısı vardır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum yoktur.

Kaynaklar

- Ak, A., Oral, B. ve Topuz, V. (2018). Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 2(1), 71-80.
- Avcı, F. ve Akdeniz, E. C. (2021). Koronavirüs (COVID-19) salgını ve uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar konusunda öğretmenlerin değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 117-154.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bogdan, R. C., and Biklen, S. K. (2003). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods* (4th edition). Boston: Allyn & Bacon.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Demirbağ, O. ve Ünlü, R. (2019). Sessiz Devrimin Yansımaları: Metin madenciliği ile Türkiye büyükşehir ve il Belediyelerinin GZFT (SWOT) analizlerinin büyük resmi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10, 191-210.
- Demirdöğen, O. (1997). SWOT Analizi ile üretim stratejilerinin geliştirilmesi. *Verimlilik Dergisi*, 11.
- Düzakın, E. ve Yalçınkaya, S. (2008). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemi ve Çukurova Üniversitesi öğretim elemanlarının yatkınlıkları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 225-244.
- Elkatmış, M. ve Tanık, M. (2022). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları "Kırıkkale Üniversitesi örneği". *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 219-238.
- Gretzky, W. (2010). Strategic planning and SWOT analysis. J. P. Harrison, (Ed.), *Essentials of Strategic Planning in Healthcare* in (pp. 91-97). Chicago: Health Administration Press.
- Karadağ-Yılmaz, R., Savaş, H. ve Kalkan, S. (2022). Katkıları ve sorunlarıyla uzaktan eğitime farklı bir bakış: sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 277-296.
- Karagöz, Y. (2019). *SPSS-AMOS-META uygulamalı nicel-nitel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, Z., Erden, O., Çakır, H. ve Bağırşakçı, B. (2004). Uzaktan eğitimin temelleri dersindeki uzaktan eğitim ihtiyacı ünitesinin web tabanlı sunumunun hazırlanması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(3), 165-175.
- Kırmızıgül, H. G. (2020). COVID-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). Uzaktan Eğitim sitemiz açıldı. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Karaman Merkez Abdullah Tayyar Anadolu Lisesi: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/70/01/967531/icerikler/uzaktan-egitim-sitemiz-acildi_359827.html. 25.05.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Mengi, A. ve Alpdoğan, Y. (2020). COVID-19 salgını sürecinde özel eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 413-437.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Moore, M. G., and Anderson, W. (2003). *Handbook of distance education*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Ozan, Ö. (2013). Uzaktan Eğitimin Tanımı. Özlem Ozan Kişisel Web Sitesi: http://www.ozlemozan.info/index.php?option=com_content&view=article&id=1227:uzaktan-eitimin-tanm-&catid=108:uzaktan-eitim-&Itemid=291. 06.06.2022 tarihinde erişilmiştir.

- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Özköse, H., Arı, S. ve Çakır, Ö. (2013). Uzaktan eğitim süreci için swot analizi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 5, 41-55.
- Sari, T. and Nayır, F. (2020). Challenges in distance education during the (Covid-19) pandemic period. *Qualitative Research in Education*, 9(3), 328-360.
- Uysal-Bayrak, H. ve Tanık-Önal, N. (2021). SWOT analysis of distance education based on preschool teacher candidates. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 189-234.
- Ünay, E., Erdem, R. ve Çakıroğlu, O. (2021). Covid-19 sürecinde özel eğitimde uzaktan eğitim uygulamaları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(Özel Sayı), 158-184. <https://doi.org/10.19171/uefad.845915>
- Vasiliki, K., Charissi, A., and Tympa, E. (2021). Greek University students' attitudes about distance education due to emergency circumstances. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 6(1), 14-25.
- Yamamoto-Telli, G. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

As a result of the rapid development of computers and the internet since the 1980s and the progress of telecommunication services, the basis of the development of the communication tools used today has been formed. In this context, with the development and progress of the internet, continents has formed a fast communication and communication network between countries (Kaya, Erden, Çakır, and Bağırşakçı, 2004, p.162). In recent years, individuals have been voluntarily or obligated to receive education through distance education. According to Moore and Anderson (2003), it is defined as teaching methods in teaching behaviors that include continuous learning behaviors that are aimed to be gained by distance education to students, and that are done in a way different from learning behaviors. Communication between teacher and student is provided by printed publications, internet, mechanical or other means of communication (Moore and Anderson, 2003, p.5).

The first step in examining the distance education course processes of special education teachers with SWOT analysis is the examination and evaluation of the data. In the the second step, the collected and evaluated data are analyzed in four categories, these are strengths and weaknesses in the course, opportunities and threats outside the course. The third step is the creation of a SWOT matrix. As the last step, SWOT analysis is the analysis by including it in the decision making and implementation process to identify alternatives that overlap with the distance special education lesson plan. (Gretzky, 2010, p.92).

The purpose of this research is to examine the views of special education teachers about the state of the distance education process by using SWOT analysis technique. Therefore, this study seeked answers to the following research questions (strengths, weaknesses, opportunities and risks):

1. What are the strengths of the situations faced by Special Education teachers in the distance education process?
2. What are the weaknesses of the situations faced by Special Education teachers in the distance education process?
3. What arfe the opportunities of the situations faced by Special Education teachers in the distance education process?
4. What are the threats related to the situations faced by Special Education teachers in the distance education process?

Method

Case study, which is one of the qualitative research designs, was used in this study, which determined their own views about the situations faced by special education teachers in the distance education process, in line with the SWOT analysis. Case studies, which are one of the qualitative research designs, focus on one or more events, situations or individuals and the variables that are affected by this situation or are affected by such events. (Yıldırım and Şimşek, 2011). In purposive sampling, the researcher uses his/her own judgments or statements about who will be selected by the researcher, and in addition to this, those who are most suitable for the purpose of the research take the sampling methods (Balcı, 2005). In this research, situations which are rich in information are selected by the researcher and it allows in-depth research (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2014). The study group of the research is first and second grades in Selcuklu Special Education Practice School in Konya and third grades in Karatay Special Education Practice School. Study group consists of 46 special education teachers working at and İzzet Bezirci Primary School and Karatay Special Education Practice School.

Data were collected from 46 special education teachers in 3 public schools in Turkey. At the same time, data were collected with a semi-structured interview form applied to special education teachers. These forms were applied directly to the study group after obtaining permission from the

school principals. The answers given by the special education teachers to the interview forms were examined and 46 of the obtained data were accepted as valid. The data obtained from these interview forms were transferred to the Excel document by giving a number to each of them. The collected data were determined under 4 themes in the Excel document. These are strengths, weaknesses, opportunities and threats.

Findings

In this study, 21.7% stated that the most repeated situation in the theme of “strengths” experienced by special education teachers during the distance education process is the involvement of the family in the education process. At the same time, 21.1% of the participants stated that the most repeated element in the theme of “weaknesses” experienced by special education teachers during the distance education process is that students with autism and severe mental disabilities do not stay in front of the screen. In another finding, a significant portion of special education teachers (47.8%) stated that enriching the teachers' alternatives to offer technological lessons in the theme of opportunities regarding the situations that special education teachers experience in the distance education process. In the theme of threats related to the situations faced by Special Education teachers in the distance education process, 17.8% of the participants stated that technological difficulties were the cause.

Conclusion, Discussion and Recommendations

In this study, current researches in the literature are examined and discussed as follows. In the study conducted by Özköse, Arı and Çakır (2013), it was stated that technology and interaction increased in the strengths of distance education. In the study conducted by Kırmızıgül (2020), they reported that teachers are in cooperation and communication with students. In a study conducted by Özdoğan and Berkant (2020), they stated that increasing awareness on the importance of technology in education, developing technological skills and providing ease of learning in the environment are seen as advantages. In the study conducted by Uysal-Bayrak and Tanık-Önal (2021), the SWOT analysis of distance education based on the opinions of pre-school teacher candidates was examined, and results such as cooperation among the strengths and belonging to the community were obtained. These studies in the literature show similarities with the results of the research.

The opinions of the special education teachers participating in the research on their strengths about the situation they experience in distance education were examined, and it was seen that the involvement of the family in the education process was important. In addition, opinions such as increasing communication with the family, increasing family-child interaction, preparing rich content, facilitating teaching, having information about technology, and ensuring teacher continuity were also obtained. In addition, it can be said that the involvement of families of children with special needs in the distance education process is very important. In the study, when the views of special education teachers about the weak aspects of the situation they experienced during the distance education process were examined, it was seen as an important negative situation that the autistic and severely mentally ill students were not on the screen. In addition, among the weaknesses, such as low participation of students in the lesson, technological infrastructure limitations, lack of physical assistance, limited reinforcement and punishments were also stated.

When the opinions of the special education teachers participating in the research about the opportunities they experience in distance education are examined, it is seen that enriching the alternatives of teaching technological lessons is considered as an important opportunity by the special education teachers. In addition, it is stated among the opportunities that teachers develop new methods and materials, provide opportunities for family communication, see the environment in which parents and children live, develop receptive language skills, and benefit for the protection of health. In the research, when the views of special education teachers about the threats about the situation they experience in the distance education process are examined, it is seen that technological difficulties are an important threat. In addition, as a suggestion in this study, special education teachers can organize courses on professional development and implementation strategies to improve their digital competencies by field experts.